

Aan de woordvoerders VWS in de Tweede Kamer der Staten-Generaal (cc. woordvoerders cultuur)

Amsterdam, 17 april 2025

Geachte woordvoerders Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Op donderdag 24 april aanstaande spreekt u tijdens uw [Commissiedebat VWS](#) over leefstijlpreventie. Ten behoeve van uw debat geven wij namens de alliantie Arts in Health Nederland¹ u een aantal suggesties mee, omdat kunst en cultuur bewezen positieve effecten hebben op de publieke gezondheid.

Tijdens het debat spreekt u de over Volksgezondheid Toekomst Verkenning van het RIVM. Het [rapport](#) laat zien dat ons een enorme toename van kosten in de zorg te wachten staat. De Raad voor de Volksgezondheid en Samenleving bevestigt dit beeld met haar recent gepubliceerde rapport [ledereen bijna ziek](#). Zeker wanneer de focus in de gezondheidszorg blijft liggen op vroegdiagnostiek en medicalisering. Op het opinieplatform van LKCA presenteerde Janine Stubbe, bijzonder hoogleraar Arts & Wellbeing, deze week de oplossing [Kunst: het medicijn zonder negatieve bijwerkingen](#).

Tevens spreekt u over 'Gezondheid in alle beleidsdomeinen'. Dit biedt perspectief, gezien het positieve effect dat kunst, cultuur erfgoed en de creatieve sector hebben op zowel fysieke als mentale gezondheid.

Cultuur en gezondheid

De druk op de gezondheidszorg blijft groeien. Inzet van kunst en cultuur kunnen een preventieve werking hebben en kosten besparen. Daarom verdienen kunst en cultuur een prominente plaats in de gezondheidszorg: het bewezen effect van kunst op de algemene gezondheid wordt in Nederland nog te weinig ingezet. De whitepaper [‘Arts in health in Nederland’](#) laat de huidige stand van zaken zien rond de toepassing van kunst en cultuur in onze gezondheidszorg en biedt een toekomstperspectief. De betekenis van kunst en cultuur in relatie tot zorg is driedelig: 1) kunst heeft meerwaarde voor de (mogelijke) patiënt, 2) kunst en cultuur kunnen bijdragen aan de cultuurverandering in de zorg, en 3) via kunst en cultuur kunnen zorginstellingen personeel langer aan zich binden, omdat het de weerbaarheid en vitaliteit van medewerkers kan vergroten. Kunst en zorg kunnen huidige en toekomstige uitdagingen in de publieke gezondheid het hoofd bieden, zoals vele praktijken op het snijvlak van cultuur en zorg/welzijn laten zien. Zo wijzen diverse onderzoeken bijvoorbeeld uit dat dansen of een museumbezoek niet alleen plezierig en inspirerend is, maar ook aantoonbare voordelen heeft voor de gezondheid.

Integrale samenwerking bevorderen

Kunst en cultuur kunnen verlichtend zijn voor zowel de mentale als fysieke gezondheid volgens onderzoek. De ministeries van OCW en VWS financieren projecten op het snijvlak van cultuur en zorg/welzijn via het Fonds voor Cultuurparticipatie met de regeling [Samen cultuurmaken](#). Aan deze regeling komt dit jaar een einde. Financiering van dit soort activiteiten is nu alleen kortdurend. Juist de samenwerking tussen domeinen en departementen komt ten goede aan de gezonde ontwikkeling van de samenleving. Dat vraagt om krachtenbundelingen en een structurele aanpak ten aanzien van dit gezamenlijke belang van zorg, welzijn en cultuur.

¹ Aletta Jacobs School of Public Health, Cordaan, Erasmus School of Public Health Policy & Management (Erasmus Universiteit), Kunsten '92, Leyden Academy on Vitality and Ageing (Universiteit Leiden), Landelijk Kenniscentrum voor Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA), Museum van de Geest, Rijksuniversiteit Groningen, Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG), Vrije Universiteit en meer dan 60 netwerkpartners.

Structurele oplossing

Een structurele oplossing om de gezondheid en leefstijl van mensen te bevorderen ligt in het opnemen van kunst en cultuur in beleid van gezondheidszorg en welzijnswerk. Daarnaast in het verbreden en versterken van samenwerking tussen de culturele en creatieve sector, gezondheidszorg, welzijn, verzekeraars en in het ombuigen van projectfinanciering voor instrumenten naar structurele financiering. Met inzet van kunst, cultuur, erfgoed en de creatieve sector voor een goede leefstijl worden de kosten voor gezondheidszorg verlaagd en wordt de leefstijl van mensen verbeterd. Het draagt bij aan een goede gezondheid van de Nederlandse samenleving.

U kunt de staatssecretaris van VWS vragen of hij open staat om de werking van cultuur voor gezondheid te erkennen en deze structureel onderdeel te maken van de gezondheidsfinanciering, en daarbij beleid integraal vorm te geven.

Te allen tijde zijn wij bereid om uw vragen of opmerkingen naar aanleiding van deze brief te beantwoorden. Wij wensen u een vruchtbaar debat.

Namens de alliantie Arts in Health, met vriendelijke groet,

Astrid Weij, directeur Kunsten '92